

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Her ved har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om ændringer i lov om folketingets ombudsmand.

Efter forslaget skal ombudsmandens virksomhed omfatte en del af den kommunale forvaltning.

Spørgsmålet om ombudsmandens kompetence med hensyn til kommunerne har været genstand for indgående offentlig debat gennem de senere år. Her i det høje ting har spørgsmålet været drøftet i forbindelse med de forslag til ændring af ombudsmandsloven, som jeg har fremsat i de foregående folketingsår.

Efter forhandling med folketingets ombudsmandsudvalg nedsatte jeg den 22. januar 1960 et udvalg, som fik til opgave, med henblik på en eventuel udvidelse af folketingets ombudsmands kompetence til at omfatte den kommunale forvaltning, nærmere at overveje og fremkomme med forslag om, i hvilket omfang denne forvaltning kunne henføres under ombudsmandens virksomhedsområde. Udvalget blev anmodet om at udarbejde forslag til bestemmelser om, hvorledes ombudsmandens kompetence kan afgrænses således, at det på den ene side søges opnået, at der tilvejebringes en rationel løsning af problemerne vedrørende borgernes retsbeskyttelse i forhold til den offentlige administration, og således at der på den anden side tages hensyn til de særlige vilkår, hvorunder det kommunale selvstyre virker, herunder til, at kommunernes administrative opgaver udføres såvel af folkevalgte repræsentanter som af personer ansat i kommunernes tjeneste.

Dette udvalg har afgivet betænkning i januar 1961. Betænkningen indeholder et udkast til lov om ændringer i ombudsmandsloven, hvorefter den kommunale forvaltning i et vist omfang inddrages under ombudsmandens kompetence. Udkastet er tiltrådt af samtlige udvalgsmedlemmer, men de 2 repræsentanter for de kommunale

organisationer har i en udtalelse, der er optaget som bilag VII i betænkningen, erklæret, at de principielt fortsat er af den opfattelse, at indførelsen af ombudsmandskontrol på det kommunale område ikke alene må siges at være overflødig, men at det direkte vil kunne virke skadeligt for det kommunale selvstyres trivsel. Når de 2 medlemmer har tiltrådt lovudkastet, er det — siges det i erklæringen — „alene ud fra den opfattelse, som også synes at fremgå af det kommissorium, der er givet udvalget i justitsministeriets skrivelse af 22. januar 1960, at man fra lovgivningsmagts side ønsker et forslag til ombudsmandstilsyn med den kommunale forvaltning, samt at det foreliggende udkast er den af de hidtil skitserede muligheder, der må formodes at ville volde mindst indgreb i det kommunale selvstyre.“

Udvalgets lovudkast går, som jeg tidligere nævnte, ud på, at en del af den kommunale forvaltning undergives ombudsmandens kontrol. De særlige begrænsninger, som foreslås fastlagt i hans kompetence vedrørende kommunerne, er navnlig følgende to: for det første skal kompetencen kun omfatte de dele af kommunernes sagsområde, hvor der er hjemmel for, at de kommunale afgørelser kan påklages til en statslig administrativ myndighed; den selvstændige kommunalforvaltning i betydningen: den kommunalforvaltning, hvor kommunerne selv har den endelige administrative afgørelse, skal således fortsat holdes udenfor. For det andet skal den virksomhed, der udøves af den samlede kommunalbestyrelse, i det hele og således også med hensyn til afgørelser, der kan indbringes for en statsmyndighed, forblive uden for ombudsmandens kompetenceområde.

Ombudsmanden kan dog uden disse begrænsninger af egen drift tage sager op, for så vidt der er tale om krænkelse af væsentlige retlige eller administrative interesser.

Når der bortses fra denne undtagelsesbestemmelse, kan det foreslåede nye virk-